

הבת אסתר סיני

האלמנה מוז סיני

הבן שבתאי סיני

גם אנשים הגונים מרכיבים משקפיים אחרים בהתקרב מועד הבחירות

החוצה להזעיק עזרה. למזונן נכנס שוטר. אחריו באו כמה אנשים. לכולם היה ברור כי העזרה איחרה לבוא. השוטר הוציא מכיס מעילו של ישראל מכתב. מסר אותו לקצין החוקר, שהגיע בינתיים למקום. במכתב לא האשים ישראל איש במותו, ביקש למסור את גופתו לניתוח פתולוגי, העיר, בין השאר, כי מוטב שהמדינה תפחית את מסייה.

לא היה זה המכתב היחיד. בתיק העור של ישראל גילה שבתאי מכתב שני, מיועד למשפחה. גם בו לא האשים המתאבד איש, רק ביקש לפרוע את חובותיו — סכום של 300 לירות. האנשים יצאו החור צה, התפורו. החמסין נשבר.

בדירתו הקטנה ברחביה היה פרופסור מילטון רוזנבאום נרגש ביותר: הוא קרא את ההודעות וההאשמות בעתונות, חשב שגם לו, הפסיכולוג המומחה בעל השם העולמי, יש זכות לומר את דברו. הוא לא התכוון לדבר על המקרה הנדון: לשם כך היה עליו להשיג את ההיסטוריה הפסיכולוגית המלאה של סיני — דבר שלא היה ניתן לביצוע. הוא רצה רק להעיד על בעיית ההתאבדות בכללה.

הוא הרגיש כי יש להדגיש כי ההתאבדות היא סימפטום של הפרעה נפשית — כי דרך כלל, הפרעה רצינית ביותר. הפרופסור

* בשעת ביקור חברי ועדת החקירה בבית סיני, לשם חקירת תנאי מחייתו.

נרשם לאוניברסיטה, חשב שמוטב לעבור מספר שנים קשות, כדי לצאת לדרך-חיים רחבה — ולא להשאר כל ימי חייו במאפיה, או מזנון. על אף כל זאת הקדיש שבתאי כל רגע פנוי כדי לעזור לאביו.

הבן השני, שמואל, נשא אשה, ירד ל-יפו, הלך לעבוד כסבל בנמל. אסתר וישעיהו הוסיפו ללמוד בבית-ספר עממי. אברהם נשאר עדיין בבית. המחירים הוסיפו לעי-לות.

סיני חיידך. באחד הימים נכנס למזנון איש צנום, ארכיב משקפיים, בעל אוזניים גדולות ושיער דליל, הושיט לישראל סיני מכתב. לא היה זה הודעה על מותו של דוד אמריקאי, שהשאר לו ירושה גדולה: דברים כאלה קורים לאנשים אחרים. לסיני קרו רק דברים יום-יומיים: המכתב היה ממשרד מסי-הכנסה, חבצ ממנו לשלם סכום מים מפליאים בגודלם: 465 לירות מסי-הכנסה, 200 לירות מסי-מפרעה, 25 לירות מסי-מקדמה — בסך הכל 685 לירות.

סיני חיידך. הוא היה מוכן למכור את כל העסק שלו בככום קטן מזה — ולא נמצא קונה. שש מאות ושמונים וחמש לירות? היכן ישיג סכום כה גדול? הרי רק לפני ימים מספר קיבל 300 לירות כהלוואה מבנק עולי בולגריה.

ישראל סיני מיהר ללכת למשרד מסי-הכנסה, להסביר את המצב. הפקיד האזין לדבריו באדישות גמורה: עוד סיפור אחד. הוא שמע אלפי סיפורים כאלה. איש אינו יכול לשלם. כיצד איווא תקיים המדינה, וכיצד יקבלו הפקידים את משכורתם? ה' ביקור נשאר ללא תוצאות — ממש כמו עשרות ביקורים מסוגו.

פתק צהוב. הצרות לא באו אחת אחת. הן הצטברו, דרשו פתרון מיידי. בוקר אחד באו למזנון שני גברים, הביאו מכתב שני בעל תוכן אחר: הוטל עליהם לעקל תנור חשמלי על חשבון מסי-מפרעה. הם הדביקו על התנור פתק צהוב: אם לא ישולם המס תוך עשרה ימים, יהפוך התנור לרכוש ממשלתי, יימכר במכירה פומבית. כעבור ימים מספר הופיע סיני במשרד מסי-הכנסה, שילם חלק מן הסכום הנדרש. הפתק הוסר.

מאותו יום ואילך לא היה ישראל סיני מסוגל לדבר על מסים מבלי להתרגש.

כסא הפוך. עתה ביקשה מזל משבתאי לגשת למזנון, לראות מדוע בושש אביו לבוא הביתה. שבתאי הסכים: השתהותו של ישראל סיני נראתה מוזרה גם בעיניו. הנסיעה באוטובוס מספר 8 העירה נראתה בעיניו כאינסופית. החמסין הוסיף להעיק על העיר.

המזנון היה סגור. התריסים היו מוגפים, הדלתות נעולות מכפנים. שבתאי התדפק על הדלת, חיכם לתשובה — לשוא. לבסוף הדף את הדלת בכתפו, פרץ אותה במהלומה אחת. המזנון היה ריק. שבתאי נכנס לתדר הפנימי, ראה את אביו הלוי על אחת מן קורות-התקרה. לרגליו היה מוטל כיסא הפוך.

שבתאי מצא סכין, חתך את החבל, רץ

שבתאי זכר את אביו כאדם שונה ל-גמרי: עליו, אדיב, טובלב ושקט. שבתאי גם ידע שהמנוחה תחזור אליו ברגע שה מצב הכלכלי ישתפר: רק החובות, חוסר הכסף והדאגה המתמדת לפרנסת המשפחה מרטו את עצביו של ישראל סיני.

שבתאי זכר כיצד עזר בשנת 1948, ב-היותו בצבא. קיבל חופשה מיוחדת, בא לקבל את פני הוריו בנמל-חיפה. הם באו מבולגריה עם גלי-העליה הגדול. הם היו מלאים התלהבות ומרץ, השתקפו בירר-שליים. ישראל קיבל מן האופטורפוס על נכסי הנפקדים דירה קטנה בבקעה וגם מא-פייה נטושה, שנמצאה מול הדירה. הוא החליט להמשיך במקצועו הישן: אפייה עוגות מזרחיות ובוגאצ'י.*

בתחילה היה המצב משיעור צנון. גם מול וילדיו של ישראל, שמואל, אסתר ו-ישעיהו, עזרו בעבודת-האפייה. רק אברהם,

והקשיבו לעדותו של גבר צעיר-פנים ו-כסוף-שיער, היה ברור מראש מה יהיו המסקנות. עדותו של הפרופסור-האורח מ-אמריקה, מילטון רוזנבאום, כוכב המדע-הדפוא של האוניברסיטה העברית, היתה שונה לחלוטין מן העדויות הטכניות האפר-רות. גדושות המספרים, הם פקידו מסי-הכנסה שקדמו לו על דוכן-העדים. הוא לא העיד על חייו של ישראל סיני, אותו לא הכיר כלל. אולם לסיני מאויני עדותו קם הכיפור האנושי לתחיה.

המתיחות בדירה הקטנה, אסופת הדלות, בבקעה, ירושלים, הלכה וגברה, כמו ה-חמסין הכבד, שרבץ מאחורי החלונות ה-פתוחים. מזל סיני חיכתה לשובו של בעלה. ישראל, מלונותו הקטנה בעיר. הם היו תמיד חוזרים יחד, אך היום ביקש ממנה ישראל לחזור לבד: הוא ישוב יותר מאוחר. היום

חוקרים קורנגולד, ויתקוף, אישיך מאחורי מספרים, דרמה

צעיר-הבנים, היה מסתפק בזלילת העוגות: הוא היה קטן מכדי לעבור. היתה זאת עבודה קשה, שגולה מן ה-משפחה 15 שעות ביממה, אך היא ה-תלמה יפה: העסק התקדם, ועוגות-סיני התפרסמו בבקעה. כך הלפו שנתיים. **במקום עוגות, לחם.** אחר בא ה-משבר. משטר הצנע הידק את הארץ ב-רעות-ברזל. מחירי חומרי-הגלם והמסים העפילו מעלה מעלה. הביקוש לעוגות ירד: האורחים הסתפקו בלחם פשוט. סיני סגר את מאפייתו הקטנה, פתח מזנון בקרבת מרכז העיר, ברחוב ממילא.

שינוי המקום לא שינה את המזל. המצב הלך ורע. סיני שקע בחובות, היסל אותם על-ידי יצירת חובות חדשים. גם שיחוררו של שבתאי מן הצבא לא עזר בהרבה. הוא

גם נשק לה על מצחה — דבר שנראה לה מוזר. לא, היא לא היתה צריכה להשאיר אותו לבד, אך החמסין היה מחניק. מתי הוא כבר יישבר?

כעת היא לא מצאה מנוח. כל שאון צעדים עורר אותה לפרוץ החוצה, להתבונן על סביבותיה. לא, זה לא היה ישראל. לבסוף בא הביתה שבתאי, בנה הבכור. הוא נכנס רק לרגע, מיהר להתרחץ ולהחליף בגדים, ללכת לספריית-האוניברסיטה: הוא למד כלכלה ומדעי-המדינה. בבית לא היה כל אפשרות ללמוד: המתיחות היה גדולה מנשוא.

עליו, אדיב, שקט. המתיחות היתה גדולה לא רק הערב. בכל ערב, אפילו כי-שישראל היה בבית, לא היתה כל אפשרות להתרכז בלימודים: האב היה עצבני עד מאד, וכל דבר היה מוציא אותו מכלי. יצב זה נמשך כבר חודשים.

* מאכל בולגרי-לאומי, עשוי מבצק, ממולא גבינה או תרד.

יתום אברהם סיני לפני חקירה, רעש